

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Tomáše Herce v právní věci žalobce: **V. K.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2024, č. j. OAM-11070-9/ZR-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2025, č. j. 48 A 17/2024-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl trestním příkazem Okresního soudu v Benešově ze dne 6. 8. 2024, č. j. 1 T 106/2024-55 (dále jen „trestní příkaz“), shledán vinným ze spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“). Žalobci byl uložen peněžitý trest ve výši 28 000 Kč a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel ve výměře 18 měsíců.

[2] Na základě výše uvedeného žalovaný zahájil správní řízení ve věci zrušení zaměstnanecké karty, ve kterém následně vydal výše napadené rozhodnutí, kterým dle § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zrušil platnost žalobcovy zaměstnanecké karty a stanovil mu lhůtu k vycestování z území České republiky v délce 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Současně se žalovaný nevěnoval otázce přiměřenosti rozhodnutí, jelikož žalobce žádnou námitku stran možného dopadu do jeho soukromého a rodinného života ve správním řízení nevznesl. Žalovaný pouze konstatoval, že žádný z rodinných příslušníků (manželka a dvě nezletilé děti) není na žalobci pobytově závislý, manželka je sama výdělečně činná, žalobce má možnost svou rodinu navštěvovat, ale také opětovně požádat o nové pobytové (a pracovní) oprávnění nebo na území ČR pobývat do 90 dnů i bez víza za splnění určitých

předpokladů. Uložená povinnost vycestovat ve lhůtě 30 dnů z území ČR není dle žalovaného v rozporu se zásadou *non-refoulement*.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu. Krajský soud žalobu zamítl nyní napadeným rozsudkem. Konstatoval, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a v souladu se zákonem. Žalovaný neměl povinnost se zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, jelikož se v nyní projednávané věci jednalo o řízení, pro které zákon o pobytu cizinců tuto povinnost nestanoví, a zároveň žalobce byl ve správním řízení pasivní (nevznesl žádnou konkrétní námitku stran možného dopadu rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života). S námitkou zásahu do rodinného života přišel až v žalobě. Žalovaný se touto otázkou s ohledem na závazky z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a na mu známé skutečnosti zabýval dostatečně. Zaměstnanecká karta navíc není jediným prostředkem na zachování rodinného a soukromého života, jelikož situaci žalobce lze řešit vízem za účelem strpění dle § 33 zákona o pobytu cizinců. Článek 8 Úmluvy nezaručuje právo na udělení konkrétního typu povolení k pobytu.

[4] Krajský soud rovněž nepřisvědčil žalobní námitce, že napadené rozhodnutí nebylo možné vydat s ohledem na probíhající konflikt v zemi původu žalobce, jelikož k ochraně práv žalobce může sloužit i vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu. Dále žalobní námitka, že na žalobce nedopadá zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, ale vztahuje se na něj směrnice č. 2001/55/ES je vnitřně rozporná, nedůvodná a pro projednávanou věc nerelevantní. Závěrem krajský soud nepřisvědčil ani námitkám ohledně posouzení povahy a závažnosti trestného činu spáchaného žalobcem a že žalobce byl zasažen na svých veřejných subjektivních právech.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Dle stěžovatele je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., jelikož podstatně přesahuje jeho zájmy, aniž by je jakkoliv blíže konkretizoval. Stěžovatel nesouhlasí s krajským soudem ohledně otázky aplikace § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců v bodě 33. napadeného rozsudku, jelikož se obává, že by nebylo vyhověno jeho žádosti o vydání dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území z důvodu jeho trestní nezachovalosti. Dále uvedl, že pociťuje obavu z nuceného vycestování.

[7] Napadený rozsudek se dle stěžovatele mýlí se skutečným stavem věci, tedy postupem žalovaného, který zapovídá čl. 8 Úmluvy. Napadený rozsudek je teorií, která není žalovaným v praxi aplikována. Co se týče nesouhlasu krajského soudu se závěry rozsudku NSS ze dne 23. 10. 2023, č. j. 10 Azs 234/2023-51, že by řešení pobytové situace prostřednictvím víza za účelem strpění bránila výluka ze soudního přezkumu, stěžovatel namítl, že žalovaný tento právní názor sdílí a uplatňuje jej, jelikož odkazuje na § 171 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

pokračování

[8] Krajský soud v napadeném rozsudku zastává názor druhého senátu kasačního soudu vyjádřený v rozsudku ze dne 10. 8. 2023, č. j. 2 Azs 135/2023-33, který není zaujímán správními soudy jednotně, a odkazuje na rozpornou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel zastává názor, že pokud nelze *zachovat platnost* zaměstnanecké karty z důvodu jeho trestní nezachovalosti a nelze následně žalobě vyhovět i za předpokladu prokázání dopadu do soukromého a rodinného života stěžovatele, pak je nutné posoudit dopad případného zamítnutí jeho žádosti o vízum za účelem strpění pobytu.

[9] Stěžovatel má za to, že stav věci nebyl posouzen ve světle současné politické situace a reálné možnosti stěžovatele z území ČR vycestovat. Poukázal na zásadu *non-refoulement*, která se vztahuje k osobám, které se rozhodnou požádat o mezinárodní ochranu z různých pohnutek, ale pochází ze zemí, kde by jim potenciálně hrozila vážná újma (k tomu odkázal na rozsudky NSS ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005-75, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007-64, č. 1336/2007 Sb. NSS). Cizinci tak mohou na území ČR pobývat v režimu „strpění“ na základě víza uděleného dle § 33 zákona o pobytu cizinců, resp. si o mezinárodní ochranu požádat dodatečně (viz rozsudek NSS ze dne 8. 9. 2010, č. j. 6 Azs 15/2010-82).

[10] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Dle žalovaného se kasační stížnost týká pouze právní polemiky o udělení či neudělení víza za účelem strpění dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců z důvodu nemožnosti návratu do země původu, tedy na Ukrajinu. Žalovaný dále připomněl, že stěžovatel byl trestním příkazem shledán vinným ze spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku, čeho se konkrétně dopustil a jaký mu byl uložen trest. Dle žalovaného není v zájmu České republiky umožnit pobyt těm cizincům, kteří pod vlivem návykových látek ohrožují ostatní účastníky silničního provozu. Stěžovatel se do svízelné situace dostal pouze vlastním trestním jednáním.

[11] Žalovaný i krajský soud dostatečně posoudili stav věci, jelikož řízení o zrušení zaměstnanecké karty je řízení zahajované z moci úřední, o této skutečnosti byl stěžovatel vyrozuměn, nicméně následně nevyužil možnosti nahlédnout do správního spisu, ani možnosti seznámit se s obsahem správního spisu a vyjádřit se k těmto podkladům, přestože tyto možnosti měl. Stěžovatel ve správním řízení netvrdil žádné specifické a konkrétní okolnosti k jeho rodinnému životu. Tyto okolnosti uvedl až v žalobě. Žalovaný tak neměl povinnost rodinný život stěžovatele dále zkoumat. Přesto žalovaný přistoupil k tomuto hodnocení vzhledem k čl. 8 Úmluvy a v souladu s rozsudkem NSS ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018-34.

[12] Žalovaný shrnul, že stěžovatel může na území pobývat na základě jiného pobytového oprávnění, tedy mu není způsobena žádná újma. Protiprávní jednání stěžovatele bylo relativně závažné a rodinný život může realizovat, byť s jistým omezením, i po zamítnutí žádosti. Napadené rozhodnutí je tedy z hlediska dopadů do soukromého a rodinného života přiměřené, nejedná se o závažný zásah jako např. v případě zrušení trvalého pobytu či správního a soudního vyhoštění. Dále poukázal na to, že dle Cizineckého informačního systému stěžovatel doposud nepodal žádnou žádost o vydání jiného pobytového oprávnění, výsledek případného řízení tedy nelze *a priori* předjímat. Návrat stěžovatele taktéž není nemožný, jak prezentuje, jelikož pochází ze Zakarpatské části Ukrajiny, která není tolik zasažena válečným konfliktem, jako východ země.

[13] Závěrem žalovaný citoval z nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 11. 2010, sp. zn. II. ÚS 2336/10, a poukázal na judikaturu správních soudů, které posuzovaly obdobné případy a žalobu, případně kasační stížnost, zamítly.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[14] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[15] Nejvyšší správní soud se předně zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel přijatelnost kasační stížnosti obecně zdůvodnil tím, že podstatně přesahuje jeho zájmy, aniž by to však jakkoliv blíže specifikoval.

[16] Podstatný přesah zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-9, č. 933/2006 Sb. NSS (k uplatnitelnosti zde vyslovených názorů na současnou úpravu srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-8). Podstatný přesah bude dán pouze v případech, kdy se kasační stížnost (1) týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu anebo (2) právních otázek řešených dosavadní judikaturou rozdílně. Podstatný přesah zájmů stěžovatele bude dán (3) rovněž v případě potřeby učinit odklon od ustálené judikatury. Konečně bude kasační stížnost přijatelná (4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[17] Nyní projednávaná kasační stížnost se nedotýká právních otázek, které dosud nebyly judikaturou tohoto soudu řešeny nebo jsou řešeny rozdílně, není dána potřeba učinit judikatorní odklon a kasační soud ani neshledal v napadeném rozsudku zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[18] Nejvyšší správní soud ve vztahu k otázce posuzování přiměřenosti rozhodnutí o zrušení zaměstnanecké karty zdůrazňuje, že se jedná o rozhodnutí, v jehož případě zákon o pobytu cizinců nepředpokládá posuzování přiměřenosti jeho dopadů (srov. § 174a ve spojení s § 46e a § 37 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Judikatura kasačního soudu u těchto typů rozhodnutí dovodila, že správní orgány jsou povinny se takovým posouzením zabývat pouze ke konkrétní námitce účastníka řízení (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2008, č. j. 7 As 21/2008-101, ze dne 24. 9. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-47, odst. [21], ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016-47, odst. [14] a [16], ze dne 14. 3. 2018, č. j. 5 Azs 214/2017-37, odst. [19] až [21]; nověji ze dne 31. 3. 2022, č. j. 10 Azs 183/2020-33, odst. [9] a [10], nebo č. j. 2 Azs 135/2023-33, odst. [16]).

[19] Jak krajský soud v bodě 23. napadeného rozsudku konstatoval, stěžovatel byl v průběhu správního řízení pasivní (nenahlédl do správního spisu, ač mu to na jeho

pokračování

výslovnou žádost žalovaný umožnil, a neseznámil se s podklady napadeného rozhodnutí). Stěžovatel nevznnesl žádnou námitku stran rodinného života na území ČR. Tuto námitku uvedl až v žalobě. Stěžovatel tento závěr krajského soudu v kasační stížnosti nijak nezpochybnil.

[20] Krajský soud tedy správně konstatoval, že žalovaný se přiměřeností dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele s ohledem na mu známé skutečnosti zabýval dostatečně (viz bod 27. napadeného rozsudku). Žalovaný uvedl, že zrušení zaměstnanecké karty není totožné s vyhoštěním, jedná se o opatření dočasné a stěžovatel nemá zakázán další pobyt na území ČR. Stěžovateli nic nebrání být v kontaktu se svými dětmi, podílet se na jejich výchově, jelikož v posuzované věci má k dispozici účinné prostředky, jak výkonu povinnosti vycestovat z území zabránit (str. 5 napadeného rozhodnutí). Kasační soud se s tímto posouzením ztotožňuje.

[21] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že čl. 8 Úmluvy nezaručuje právo na udělení konkrétního typu povolení k pobytu (rozsudky NSS ze dne 11. 2. 2025, č. j. 8 Azs 189/2024-69, odst. [32], ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020-27, odst. [27], č. j. 6 Azs 163/2015-47, odst. [24], ze dne 17. 8. 2022, č. j. 10 Azs 348/2020-33, odst. [13] a [14], a judikatura tam citovaná). Stěžovatel namítá, že kvůli trestní nezachovalosti nebude moci obdržet vízum za účelem strpění dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a odkazuje na rozsudek č. j. 10 Azs 234/2023-51, který je dle něj v rozporu s rozsudkem č. j. 2 Azs 135/2023-33.

[22] Dle kasačního soudu tyto dva rozsudky nejsou v otázce obdržení víza za účelem strpění v rozporu, jak tvrdí stěžovatel. Desátý senát konstatuje, že v případě víza za účelem strpění existuje soudní výluka, což není v rozporu s názorem druhého senátu. Dále desátý senát tvrdí, že na udělení víza za účelem strpění se nemůže stěžovatel spolehnout (viz odst. [18] rozsudku desátého senátu). Nicméně desátý senát tento závěr vztahuje k vízu za účelem strpění dle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, tedy vízu udělenému cizinci, který v době platnosti oprávnění k pobytu, jehož platnost nelze prodloužit, požádal na území o vydání povolení k trvalému pobytu podle hlavy IV, pokud je k tomu oprávněn a o této žádosti nebylo rozhodnuto v době platnosti oprávnění k pobytu cizince na území. Desátý senát totiž odkazuje na odst. [24] rozsudku NSS ze dne 25. 9. 2020, č. j. 4 Azs 171/2019-25, který své závěry směřoval právě k tomuto druhu víza. Naopak druhý senát ve svém rozsudku uvádí, že tehdejší stěžovatel by potenciálně mohl získat vízum za účelem strpění dle § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, jelikož na tento druh víza se podmínka trestní zachovalosti nevztahuje (odst. [18] rozsudku druhého senátu).

[23] Dle § 33 odst. 3 věty první zákona o pobytu cizinců *[m]inisterstvo dále udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci, jehož vycestování z území není možné (§ 120a).*

[24] Dle § 56 odst. 2 písm. a) věty první zákona o pobytu cizinců *[d]louhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže nesplňuje podmínku trestní zachovalosti (§ 174).*

[25] Kasační soud se sice se stěžovatelem ztotožňuje v tom, že by nemusel získat některá víza za účelem strpění dle § 33 odst. 1 písm. a) až e), jelikož dle § 56 odst. 2 písm. a) zákona

o pobytu cizinců dlouhodobé vízum ministerstvo cizinci neudělí, jestliže nesplňuje podmínku trestní zachovalosti. Nicméně tato podmínka se nevztahuje na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3 věty první, tedy že vycestování cizince z území není možné, jak uvedl žalovaný i krajský soud.

[26] V projednávané věci jsou přílehlavé rovněž závěry rozsudku NSS ze dne 24. 9. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-47, odst. [24], dle kterého i v případech, kdy není vyloučena aplikace ústavního principu přiměřenosti zásahů do ústavně garantovaných základních práv nebo svobod, např. do práva na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. čl. 8 Úmluvy, případně do jiných základních práv, těžko lze hovořit o základním právu v souvislosti s neprodloužením povolení k dlouhodobému pobytu; s tím musí každý cizinec počítat. Je-li následně – v důsledku povinnosti opustit území státu – ve hře ohrožení nějakých základních práv (např. práva na život, práva nebýt podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, nebo koneckonců i práva na respektování soukromého a rodinného života), slouží k jejich ochraně jiné právní prostředky (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážek vycestování atp., viz shodně také rozsudek NSS ze dne 9. 4. 2025, č. j. 7 Azs 237/2024-31, odst. [11]).

[27] Pokud stěžovatel odkazuje na zásadu *non-refoulement*, kasační soud dodává, že uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě z území ČR uložené napadeným rozhodnutím není samo o sobě v rozporu s touto zásadou (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27, odst. [34] a ze dne 5. 3. 2025, č. j. 7 Azs 255/2024-46, odst. [29]). Ke kasační námitce, že žalovaný neposoudil stav věci ve světle politické situace zdejší soud upozorňuje na svůj rozsudek ze dne 30. 11. 2022, č. j. 9 Azs 176/2022-30, odst. [18], dle kterého skutečnost, že na území Ukrajiny probíhá válečný konflikt, není bez dalšího důvodem, který by způsoboval nepřiměřenost rozhodnutí o neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty. Uvedený závěr lze analogicky vztáhnout i na rozhodnutí o zrušení platnosti zaměstnanecké karty.

[28] Závěrem kasační soud uvádí, že rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu poté, co provedl všechny nezbytné procesní úkony. Z tohoto důvodu nerozhodoval samostatně o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[30] O náhradě nákladů řízení ve vztahu k účastníkům řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. podle úspěchu ve věci (k aplikaci tohoto ustanovení namísto § 60 odst. 3 s. ř. s. srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 23, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 17. července 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu